

державного регулювання інноваційної діяльності, в якому втілені всі види регулювання, які здійснюються державою – організаційне, економічне, фінансове, нормативно-правове та ін.

Визначаючи основні причини та чинники для підвищення ролі держави в інноваційній діяльності всіх суб'єктів господарювання важливо відмітити, що головним аспектом розвитку будь-якої країни є її вміння в користуванні регулюючими важелями, а не їх написання, тобто контроль виконавчої системи та аналіз її результатів для усунення нескоординованих процесів за рахунок зменшення впливу міністерств та відомств в нашій державі.

Значущим стимулом для реалізації якісного функціонування системи інноваційного регулювання – є «виживання» певної країни в умовах та за правилами глобального світового ринку, в розмірах якого можливо розглядати кожен країну не як систему в загальному розрізі, а всього лише як підсистему більш значущої системи, інноваційна діяльність якої – це невпинний, збалансований та гармонійний розвиток земної цивілізації.

На основі вище сказаного, ми можемо ствердно відзначити, що подальший розвиток та прогрес кожної держави, як підсистем одного цілого залежить від ефективного та результативного контролю за регулюванням інноваційної діяльності в кожній з підсистем за її елементами, які так або інакше і складають її. Тому це можливо визначити як причину – бажання свого подальшого особистого розвитку та розквіту кожної з підсистем, так і як чинник – безперервність інноваційного процесу, нехтування яким безумовно приводить до зникнення старих та появи нових елементів.

АХУНОВА М.С., магістрант, м. Харків, НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОГО ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Проблема мобілізації внутрішніх ресурсів і спрямування їх на фінансування інноваційної діяльності суб'єктів господарювання через банківське кредитування є загальною для всіх перехідних економік. Якщо не буде знайдено ефективних шляхів її розв'язання, обмеженість кредитних коштів уже найближчим часом може стати гальмом для масштабного економічного зростання. На жаль, сьогодні українські комерційні банки не забезпечують достатньою мірою фінансування виробничих інвестицій та інновацій українських підприємств через механізм банківського кредитування.

Перехідний стан економіки суттєво обмежує ресурсну базу банків, зменшуючи, в свою чергу, масштаби банківського кредитування. Складається зачароване коло. Масштабні інвестиції спроможні поживати діяльність підприємств, зробити їх конкурентоспроможними, збільшити обсяги виробництва, розміри оплати праці робітників, створити нові робочі місця. Збільшення доходів населення та коштів на рахунок підприємств поліпшує кредитні можливості банківської системи, створюючи необхідні ресурси для фінансування інвестиційної діяльності підприємств. Однак банківська система перехідної економіки не має достатніх ресурсів, щоб профінансувати початкові масштабні інвестиції.

Досвід розвинутих країн свідчить, що банки в інвестиційному процесі можуть

працювати у трьох напрямках:

- обслуговування руху грошей, що належать клієнтам і призначені для інвестицій;
- акумулювання заощаджень і спрямування їх на ринок цінних паперів;
- вкладення в інвестиційні проекти як власних, так і залучених коштів.

Банківська система України сьогодні діє переважно в першому напрямі, розвитку двох інших перешкоджає низка проблем, пов'язаних передусім зі строками та вартістю кредитів. Інвестиційний попит не задовольняється через брак необхідних обсягів інвестицій [1].

Аналізуючи проблеми, що перешкоджають активному впровадженню довгострокового банківського кредитування інноваційного бізнесу, треба в першу чергу виділити основні системні вади вітчизняної банківської системи, які зводяться до [2]:

- високої ризикованості підприємницької діяльності в Україні у сфері фінансового посередництва через відсутність досвіду роботи у ринкових умовах, слабкої матеріально-технічної бази, інвестиційного виснаження, слабкої відповідальності й правового нігілізму учасників господарських правовідносин;
- штучного стримування розвитку банківської системи внаслідок адміністративного тиску з боку владних структур при вирішенні тактичних народногосподарських завдань;
- відсутності довгострокових програм розвитку банківської системи, виходячи з потреб усієї економіки (передусім реального сектора) та з урахуванням об'єктивної необхідності інтеграції до міжнародних ринків;
- слабкого рівня законодавчого забезпечення банківської діяльності, низької виконавчої дисципліни, недосконалої роботи державної виконавчої служби;
- специфічних умов трансформаційних змін в Україні, що характеризуються величезними обсягами “тіньової” економіки (в якій перебуває в обігу половина грошових ресурсів), високою корумпованістю, наявністю організованих злочинних угруповань у сфері економіки;
- вкрай низького (за світовими нормами) рівня капіталізації вітчизняної банківської системи (сукупний обсяг банківських активів щодо ВВП становить лише 30%), незначного рівня рентабельності банківської діяльності в Україні, нестабільності фінансового стану значної кількості банків (зокрема так званих великих), бо лише 20% банків мають капітальну базу, що відповідає міжнародним стандартам;
- порівняно високих резервних вимог до вітчизняних банків (у ЄС резервна ставка коливається від 0 до 20%, в Україні – до 14%);
- відсутності повноцінної конкуренції, стримування розвитку фінансово-промислових груп, високої витратності банківської діяльності;
- наявності значної кількості проблемних кредитів, недосконалості механізму застави [2].

Нині банківська система України не відповідає потребам активізації інвестиційно-інноваційного процесу. Основний напрям реформування банківської системи України вбачається у підвищенні стійкості банків і розвитку реальної конкуренції в банківському бізнесі. Підвищення стійкості банківської системи передбачає залучення в банківський сектор додаткового капіталу, в тому числі за рахунок удосконалення оподаткування банків, спрощення і підвищення

ефективності процедур ліквідації нежиттєздатних банків. Особливе значення має подальший розвиток системи гарантування вкладів населення, без активізації якої неможливо розширити ресурсну базу банківської системи й забезпечити реальну трансформацію заощаджень в інвестиції.

Список використаних джерел: 1. Кузнєцова А., Карпа Я. Банківський сектор України як джерело фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності // Вісник НБУ.– 2004. – №1. – С. 60-63; 2. Васильєва Т.А. Банківське фінансування інноваційної діяльності: Монографія. – Суми: Ділові перспективи. – 2006. – 60 с.

ЖАДАН Л. В., канд. екон. наук, доц., НТУ «ХПІ»

ЖАДАН Ю. В., магістр НТУ «ХПІ»

БІЛОЦЕРКІВСЬКА І.С., магістр НТУ «ХПІ»

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИРОБНИЦТВА ТА ЙОГО НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ

В сучасних умовах до однієї з актуальних проблем відноситься підвищення інноваційного потенціалу виробництва. Під інноваційним потенціалом розуміють сукупність науково-технологічних, виробничих, фінансово-економічних, соціальних та культурно-освітніх можливостей на рівні країни, галузі, підприємства, які необхідні для забезпечення інноваційного розвитку економіки.

Особливістю інноваційного потенціалу виробництва в олійно-жировій промисловості є постійне його поновлення, яке передбачає його безперервний моніторинг. Він здійснюється як в межах галузі, регіону, країни, так і підприємства. Моніторинг направлений на систематичний збір, обробку, аналіз інформації про стан інноваційного процесу, практичні наслідки заходів щодо стимулювання та регулювання інноваційної діяльності, результати реалізації пріоритетних напрямків інноваційної діяльності підприємств олійно-жирового комплексу України.

Узагальнена інформація щодо ходу реалізації інноваційних заходів оцінюється рядом показників. Серед них можна виділити обсяг інноваційних капіталовкладень відносно до рівня амортизаційних відрахувань. Наступним показником слугує розмір доходу від інноваційних капіталовкладень відносно до обсягу річних інноваційних капіталовкладень. Третій показник визначається відношенням розміру сукупного фінансування розвитку науки і техніки до річного рівня ВВП. Обсяг продажу новоствореної продукції відносно річного обсягу продажу товарів (послуг) характеризує хід реалізації інноваційного заходу. В ряді випадків хід реалізації інноваційного заходу визначається показниками кількості винаходів на 1 млн населення та кількості впроваджених винаходів відносно до їх загальної кількості.

Інноваційна діяльність виробництва здійснюється по ряду напрямків, які можна поділити на чотири групи. До першого напрямку відносять проведення наукових досліджень. Вони спрямовані на створення інтелектуальної власності науково-технічної продукції. Розробка, освоєння, випуск і реалізація нових видів техніки та технології формують другий напрямок інноваційної діяльності виробництва. Важливе місце серед напрямків інноваційної діяльності підприємств займає третій напрямок по розробці та впровадженню нових ресурсозберігаючих технологій, зокрема енергозберігаючих шляхом використання альтернативних видів енергії. Вони призначені для зниження собівартості продукції, підвищення прибутковості та рентабельності підприємств, а також поліпшення соціального та економічного стану.